

Załącznik
do Uchwały Nr XXVIII/104/2021
Rady Powiatu Grudziądzkiego
z dnia 8 września 2021 r.

**PROGRAM
AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
NA LATA 2021 – 2022**

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Adresaci Programu.	3
II. Diagnoza społeczna.....	3
III. Cele Programu.....	6
IV. Metody realizacji Programu	6
V. Czas realizacji Programu.....	7
VI. Realizatorzy i jednostki współpracujące.....	7
VII. Źródła finansowania.....	7
VIII. Zasady monitorowania.....	8

WPROWADZENIE

Jednym z podstawowych zadań realizowanych w ramach pomocy społecznej jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest możliwe dzięki budowaniu systemu aktywnej integracji. Jednym z narzędzi realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej jest tworzenie i wdrażanie programów aktywności lokalnej.

Program aktywności lokalnej ma na celu działania na rzecz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz aktywizację społeczną, a także współpracę i koordynację działań organizacji i instytucji kluczowych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej. Wskazuje on na problemy związane z funkcjonowaniem grup społecznych lokalnych oraz umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, a także zapewnia odpowiednie wsparcie.

Program aktywności lokalnej jest również niezbędnym dokumentem do realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Program Aktywności Lokalnej na lata 2021 – 2022 realizowany w powiecie grudziądzkim, zwany dalej PAL, został opracowany w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy mieszkańców powiatu grudziądzkiego i nawiązuje do celów i działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021–2030 oraz w Programie rozwoju pieczy zastępczej w powiecie grudziądzkim na lata 2019 – 2021. Stanowi jednocześnie aktualizację i uzupełnienie wymienionych dokumentów oraz ich integralną część.

I. ADRESACI PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej na lata 2021-2022 skierowany jest do dzieci i młodzieży umieszczonej w pieczy zastępczej, w szczególności przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych na terenie powiatu grudziądzkiego oraz otoczenia tych osób, w tym do osób sprawujących funkcje opiekuńcze np. wychowawców, pedagogów zatrudnionych w ww. Placówkach.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza, której organizacja jest zadaniem własnym powiatu. Głównym zadaniem pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzicom ograniczono lub pozbawiono ich tego prawa na mocy postanowienia sądu.

Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem samorządu powiatowego w sytuacji, gdy pomimo pomocy gminy rodzice nie są w stanie właściwie wywiązywać się ze swoich rodzicielskich zadań. Wtedy należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W każdym roku w powiecie grudziądzkim na podobnym poziomie utrzymuje się liczba dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, zaniedbywanych przez

rodziców lub pozbawionych należytej opieki rodzicielskiej, które wymagają umieszczenia w różnych formach pieczy zastępczej.

Na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonują formy rodzinnej pieczy zastępczej: rodziny zastępcze spokrewnione oraz rodziny zastępcze niezawodowe, a także placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Dane przedstawione w tabelach poniżej wskazują na utrzymującą się na zbliżonym poziomie liczbę umieszczeń dzieci i młodzieży w różnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu grudziądzkiego.

Tabela nr 1. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie grudziądzkim w latach 2018-2020

Rok	Liczba dzieci	Liczba rodzin pochodzenia dzieci
2020	11	4
2019	15	5
2018	6	4

Źródło: dane własne PCPR w Grudziądzu

Tabela nr 2. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem wieku oraz miejsca zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Miejsce zamieszkania wychowanka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej	Liczba wychowanków ogółem	w tym w wieku 0-7	w tym w wieku 8-10	w tym w wieku 11-15	w tym w wieku 16 lat i powyżej
powiat grudziądzki	42	8	9	14	11
inne powiaty	12	0	2	7	5
Razem	54	8	9	21	16

Źródło: dane własne PCPR w Grudziądzu

Tabela nr 3. Liczba nowo powstałych rodzin zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego oraz liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w 2018 - 2020

Rok	Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej łącznie
2020	rodzina zastępcza spokrewniona	0	0	8
	rodzina zastępcza niezawodowa	4	8	
2019	rodzina zastępcza spokrewniona	3	4	8
	rodzina zastępcza niezawodowa	2	4	
2018	rodzina zastępcza spokrewniona	5	7	12
	rodzina zastępcza niezawodowa	4	5	

Źródło: dane własne PCPR w Grudziądzu

Tabela nr 4. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego oraz liczba dzieci przebywających w tych rodzinach w 2020 r.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodzina zastępcza spokrewniona	23	29
rodzina zastępcza niezawodowa	19	29
RAZEM	42	58

Źródło: dane własne PCPR w Grudziądzu

Rolą pieczy zastępczej jest zapewnienie pracy z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – zapewnienie opieki i wychowania w środowisku zastępczym. Opieka i wychowanie w środowisku zastępczym powinno przygotować dziecko do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Piecza zastępcza pełni również podstawową rolę w zakresie zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Szczególnego, wielopłaszczyznowego wsparcia wymagają dzieci i młodzież umieszczona w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pobyt wychowanka w placówce ma zapewnić mu właściwe warunki opieki i wychowania a także odpowiednie warunki do usamodzielnienia się w przyszłości. Wychowankowie placówek pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych

wychowawczo. Środowisko rodzinne nie przekazało im pozytywnych wzorców radzenia sobie w życiu w sytuacjach wymagających rozwiązywania problemów. Wychowankom często brakuje umiejętności planowania swojej przyszłości, wiedzy o finansach osobistych, wiedzy na temat właściwych postaw społecznych. Borykają się z problemem niskiej samooceny, braku motywacji do nauki, braku wytrwałości w osiąganiu celów życiowych. Posiadają niskie umiejętności interpersonalnych i w komunikowaniu się.

III. CELE PROGRAMU

Celem ogólnym przedmiotowego Program Aktywności Lokalnej jest rozwój społeczny poprzez aktywizowanie i integrację lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej pozwoli rozszerzyć ofertę działań kierowanych w ramach bieżącej pracy Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w powiecie do adresatów Programu tj. w szczególności wychowanków tych Placówek.

Cele szczegółowe :

- wsparcie wychowanków Placówek Opiekuńczo –Wychowawczych poprzez działania mające na celu zwiększenie ich podstawowych kompetencji osobistych i społecznych,
- integracja społeczna z lokalnym środowiskiem,
- wsparcie otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób pełniących funkcje opiekuńcze poprzez poszerzenie wiedzy tych osób na temat edukacji społeczno-finansowej dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Poprzez realizację wyznaczonych celów zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- wzrost umiejętności i kompetencji społecznych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wzrost wiedzy wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych w wieku 15 + nt. rynku pracy,
- wzrost wiedzy wychowawców, pedagogów placówek opiekuńczo-wychowawczych z zakresu edukacji społeczno-finansowej dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

IV. METODY REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie w szczególności:

1. instrumentów aktywnej integracji, będących zespołem instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej,
2. działań o charakterze środowiskowym ,stanowiących inicjatywy integracyjne.

W ramach instrumentów aktywnej integracji realizowane będą m.in.:

- warsztaty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych,
- warsztaty z zakresu kształtowania umiejętności społecznych i finansowych,
- wyjazdowe warsztaty edukacyjno-integracyjne,

- indywidualne zajęcia wyrównawcze,
- terapia psychologiczna,
- warsztaty z doradcą zawodowym.

W ramach wsparcia otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym planowane są warsztaty dla wychowawców i pedagogów zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie edukacji społeczno- finansowej dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

W ramach działań o charakterze środowiskowym zostanie zrealizowany festyn integracyjny, inne inicjatywy o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, sportowym czy turystycznym.

V. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2021 – 2022.

VI. REALIZATORZY I JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE

Realizatorem Programu Aktywności Lokalnej na lata 2021-2022 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

Prawidłowa realizacja PAL możliwa będzie przy współudziale m.in.

- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wydrznie
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Wydrznie
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Wydrznie
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 3 w Białochowie
- Starostwa Powiatowego w Grudziądzu
- Powiatowego Urząd Pracy w Grudziądzu i innych instytucji rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Placówek oświatowych z terenu powiatu,
- organizacji pozarządowych,
- Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu
- innych uprawnionych podmiotów realizujące zadania na rzecz wsparcia rodziny i dziecka.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach PAL na lata 2021-2022 należy zaliczyć:

- 1) środki Unii Europejskiej, w tym pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego
- 2) środki własne z budżetu powiatu
- 3) środki budżetu państwa
- 4) inne źródła zewnętrzne.

VIII. ZASADY MONITOROWANIA

Monitorowanie odbywać się będzie w trakcie realizacji projektów realizujących niniejszy PAL na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych projektów.

Monitoring i ewaluacja Programu będą prowadzone na bieżąco przez cały okres jego realizacji. Prowadzona będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawią się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach i metodach pracy. Sprawozdanie z realizacji projektów realizujących PAL zostanie przedstawione w sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

Przewodnicząca Rady

/-/ Marzena Dembek